

REFERAT af 7. møde i Bestyrelsen for Dansk Center for Havforskning

Tema: netværksmøde om skibe til forskningsrelaterede opgaver i Danmark

Torsdag d. 6. januar 2011 kl. 11.15 til 15:50

DTU Aqua, Charlottenlund Slot,
Jægersborg Allé 1,
2920 Charlottenlund
Lokale: Havestuen

Deltagere:

Professor Bo Barker Jørgensen
Seniorforsker Antoon Kuijpers
Kommandørkaptajn Anders Beck Jørgensen
Professor Hans Ulrik Riisgård
Professor Lone Gram
Centerchef Erik Buch
Professor Katherine Richardson

Centerleder, Vicedirektør Helge Abildhauge Thomsen
Projektkoordinator Dennis Lisbjerg
Specialkonsulent Peter Uffe Meier

Afdelingschef Charlotte Wiin Havsteen
Funktionschef Søren Larsen
Kommandør Jens Walther
Direktør Bo Fyhring Sørensen

Afbud: Lektor Bente Aagaard Lomstein, Professor Minik Rosing

Program:

11.15 Velkommen – præsentation af DCH v/Formand Bo Barker Jørgensen
11.30 Farvandsvæsenet – v/Afdelingschef Charlotte Wiin Havsteen, Hydrografi og Maritime Data
11.50 Miljøministeriet – v/Funktionschef Søren Larsen, Rederifunktionen
12:10 Frokost
12:40 Marinehjemmeværnet – v/Kommandør Jens Walther, Hjemmeværnskommandoen
13:00 Foga – v/Direktør Bo Fyhring Sørensen
13:20 Opsamlende diskussion
13:40 Slut på netværksmøde

Dansk Center for Havforskning

Danmarks Tekniske Universitet
Institut for Akvatiske Resourcer

Charlottenlund Slot
Jægersborg Allé 1
2920 Charlottenlund

Tlf. 35 88 33 00
Dir. 22 27 26 00
Fax 35 88 33 33

dch@danskhavforskning.net
www.danskhavforskning.net

Herefter fortsatte bestyrelsen med andre dagsordenspunkter:

1. Godkendelse af dagsorden
2. Godkendelse af referat
3. Brobygning mellem DCH og Flåden
4. Materiale og præsentation til Havforsker mødet 2011
5. Ansøgning af GEUS for 2011 om nyt togt i Grønland efter afkortet togt i 2010
6. Meddelelser fra sekretariatet
7. Eventuelt

Netværksmøde

Helge bød velkommen og præsenterede kort baggrunden for DCH og status indtil udgangen 2010 samt den økonomiske ramme og perspektiver for de kommende år.

Farvandsvæsnet, Afdelingschef Charlotte Wiin Havsteen:

Farvandsvæsnet råder over 4 skibe, hvoraf det ene – et bøjeskib - også varetager søopmåling i danske farvande. Et skib er til meget grunde områder - stikker kun 0,5 meter. To skibe er permanent stationeret på Grønland. – Alle skibene hører til Søværnet og besætningen er ligeledes fra Søværnet. Administration og planlægning foregår i Farvandsvæsnets regi. – Det forventes at der i kommende forsvarsforlig vil blive budget til et nyt skib, der skal sejle i grønlandske farvande (sandsynligvis KNUD RASMUSSEN KLASSEN). Generelt set er Farvandsvæsnet åben overfor deltagelse af forskere på alle deres sejlads. Dog er togtplanerne stramme, og der er ikke meget mulighed for at forlænge. Ind imellem skal skibe i transit mellem Danmark og Grønland. På disse ture er der ingen egne opgaver for Farvandsvæsnet, og transitsejladserne vil derfor kunne benyttes til forskningsformål.

Opmålingsopgaver planlægges årligt i et koordineret samarbejde med de omkringliggende lande, og for de danske farvande er planerne klar i efteråret året før. Disse planer forventes snarest at kunne hentes ned via nettet.

Der var enighed om at en generel informationsudveksling mellem farvandsvæsnet og forskermiljøerne kan koordineres af DCH sekretariatet, da det kan være relevant med kendskab til aktiviteter og fremtidige planer. Blandt andet kunne Charlotte Havsteen nævne, at Farvandsvæsnet i de kommende år forventer at montere strømmålere på ca. 100 bøjer spredt ud langs de danske sejlrunder. En prototype-bøje sættes ud i foråret 2011.

Miljøministeriet, Naturstyrelsen, Rederifunktionen, Funktionschef Søren Larsen:

Efter nedlæggelsen af amterne er alle skibe samlet i én virtuel rederifunktion. De råder nu over 8 stk 14 m Jupiter skibe. Disse er udrustet med en del mobilt udstyr (fra amternes tid), som i princippet kan blive gjort tilgængeligt for forskere. I 2011 fortsætter alle eksisterende skibe, og har 150-200 sejldage pr enhed. – Prøvetagningsprogrammet betyder, at der skal sejles to ture pr måned.

I øjeblikket opererer Naturstyrelsen med en plan i 3 faser for implementering af et nyt overvågningsprogram:

Fase 1 (2011-12): Et skib stationeret i Århus (Thyrving) og tre mindre i Limfjorden, i Århus, og ved Sjælland.

Fase 2 (fra ultimo 2012): Naturstyrelsen satser på nybygning af to 46 fods skibe med 2x250 hk (model efter Univ. of Plymouth) – prisen forventes at blive ca. 8 millioner kr. Disse displacement-katamaraner kan sejle hurtigt mellem stationer og udgøre en stabil platform under prøvetagningen. I denne fase vil nogle af de eksisterende skibe også være i drift.

Fase 3 (fra ca. 2014) De to nye skibe + Thyrving dækker tilsammen programsat sejlads i de danske farvande. Skibene forventes at have mange sejldage. Det vil derfor være meget begrænset med ekstra tid, der kan være til gavn for forskere eller andre aktiviteter.

Miljøstyrelsen vil benytte SAR-båd (Redningsfartøj) på Bornholm til at dække en målestation ved Bornholm. SAR-bådene skal generelt ud og kontrolsejles hvert år. Søren Larsen foreslog, at det kunne undersøges om disse sejlads evt. kunne benyttes i forskningsøjemed.

Marinehjemmeværnet, Kommandør Jens Walther:

Marinehjemmeværnets (MHV) opgave er: "Maritime myndighedsopgaver i kystnære farvande". MHV kan nå alle steder i de danske farvande på 2 timer. Ca. halvdelen af de 30 fartøjer har flydespærringer om bord og indgår i miljøberedskabet (1 times beredskab 24-timer i døgnnet).

I Danmark har vi ingen søpoliti/havpoliti, og MHV varetager en del af disse opgaver, og indgår i farvands- overvågning, søredningstjeneste og miljøberedskab. MHV udfører med mellemrum opgaver for SKAT og politiet.

MHV har to fartøjer på havet hver weekend til farvandsovervågning. Samlet set er kapaciteten ca. 20.000 timer/år – 5.000 mand (deraf 50% aktive), 17 stk fartøjer i 800-klassen (23m) og 12 stk fartøjer i 900-klassen (26m – 16 mand) (har flydespærringer).

Alt personale om bord består af frivillige. Det kræver mønstring af 8 mand før et fartøj kan stikke til søs. Såfremt forskere gennemfører kurser i livredning m.m. vil de kunne indgå som aktive gaster om bord, og dermed vil det kræve færre frivillige.

Der laves i efteråret en plan for følgende år. Hverdage har flotillen selv råderet over, og de er typisk ude på øvelse i aftentimerne.

For at kunne komme ud og sejle kræves en formel henvendelse til Jens Walther. For konkret at afsøge mulighederne for samarbejde, blev det aftalt at HUR og MHV vil lave et pilot-projekt i løbet af 2011 med forskellige forskningsaktiviteter med udgangspunkt i MHV's skib i Kerteminde Havn.

FOGA Aps, Direktør Bo Fyhring Sørensen:

Oprindeligt kun fokus på at udarbejde oversigtskort over olie- og gasaktiviteter i Nordsøen til orientering for fiskerne. – Disse sendes ud til 300 fiskere hver uge. Lignende kort produceres nu også for Østersøen. Gennem de sidste år har FOGA indgået aftale med en lang række småredere om formidling af skibscharter, især skibe baseret i Nordsøen, men også i indre farvande og Grønland..

Priserne varierer fra 16.000 til 200.000 kr. /døgn, afhængig af skib og togtvarighed. – Det koster fx 25.000/døgn for Arne Tiselius, der har laboratoriefaciliteter om bord.

Afslutningsvis blev det diskuteret, om de inviterede havde kendskab til andre nationale/internationale aktører vi i DCH kunne kontakte. Royal Arctic line og Molslinien blev nævnt.

Efter afsked med de inviterede deltagere, overgik bestyrelsen til de øvrige dagsordenspunkter:

Ad 1) Godkendelse af dagsorden

Ok

Ad 2) Godkendelse af referat fra 6. møde den 29.09.2010

Først en hurtig gennemgang af aktionspunkter fra sidste møde: Ledige pladser på togter i 2011 skal annonceres. I diskussion af undervisningstogt, mente KR at undervisning skulle forbeholdes PhD-kurser. Muligheden for at søge til dette skal tydeligt annonceres til Havforsker møde/nyhedsbrev. Uddannelsesform kunne eventuelt tages op til diskussion på Havforsker mødet. Det skal annonceres at transitsejladsen kan benyttes som uddannelsestogt, og der kan søges til dette d. 1. marts. Call med deadline 15. Feb 2011 i EUROFLEETS. PUM underrettede om status i ekspeditionsfonden, hvor sagen nu er i civilstyrelsen til afgørelse. Før den er afklaret, kan eventuelle midler ikke komme i spil.

Ad 3) Brobygning mellem DCH og Flåden

ABJ vil følge op overfor ministeriet for at få underskrevet rammeaftalen med Forsvaret. KR ønsker konkret at få mulighed for at deltage på et af forsvarets skibe, og ser frem til at aftalen kommer på plads. DCH sekretariatet og ABJ vil starte processen med at få konkrete projekter sat i værk.

Ad 4) Materiale og præsentation til Havforsker mødet 2011

Sekretariatet har fremstillet to posters og en folder. En poster og en folder som omhandler DCH generelt, og en poster omkring konkrete aktiviteter udført i 2010. Bestyrelsen godkendte disse, med anmærkning om at muligheden for uddannelsestogter tydeliggøres. Det blev desuden foreslået at finde presseklip fra uddannelsestogt i aviser m.m.

Ad 5) Ansøgning af GEUS for 2011 om nyt togt i Grønland efter afkortet togt i 2010

GEUS havde fremsendt en ansøgning om tillægsbevilling, da togtet i 2010 måtte afkortes og derfor ønskes gennemført igen i 2011. Bestyrelsen havde drøftet dette pr. mail og var nået frem til at GEUS' ansøgningen om tillægsbevilling for 2011 ikke kan bevilges. GEUS kan søge 2012 puljen med en ny ansøgning inden 1. Marts 2011, Bestyrelsen vil herefter se positivt på, om et togt kan gennemføres allerede i 2011. Sekretariatet tager kontakt til ansøger.

Ad 6) Meddelelser fra sekretariatet

PUM orienterede om, at FNU melder sig ud af ESF Marine Board. Der er kommet en henvendelse fra Det Frie Forskningsråd, Natur og Univers (FNU), om DCH kan overtage, medlemskabet af ESF Marine Board, som koster EUR 13.000 pr år, DCH's bestyrelse nåede frem til, at DCH ikke kan påtage sig opgaven, da denne ligger uden for DCH's kommissorium.

PUM spurgte uformelt om, hvorvidt man fandt at dansk deltagelse i IODP kunne passe ind i DCH's arbejde. FNU betaler i øjeblikket ca. 1,2 mio. kr. årligt i medlemsbidrag. Bestyrelsen udtrykte forbehold overfor

dette ansvar, idet man mente, at DCH er for decentral en enhed til at kunne sikre den fortsatte finansielle basis for denne opgave.

Ad 7) Eventuelt

KR gjorde opmærksom på, at der muligvis skal etableres infrastruktur i Grønland for marin/land prøvetagning (gennem forskningsråd – miljø/klima/energi panel). Et ”klimaovervågningsprogram” etableres via Klimaministeriet. HAT udarbejder et høringssvar til FI vedr. den foreslåede roadmap for infrastruktur. PUM anbefaler, at DCH indgår i processen om en roadmap for dataindsamling i Arktis.

DANAs kalender skal være tilgængelig for 2012 ved annoncering af DCH’s årlige ansøgningsrunde.

Næste bestyrelsesmøde er aftalt til 28. april, 2011